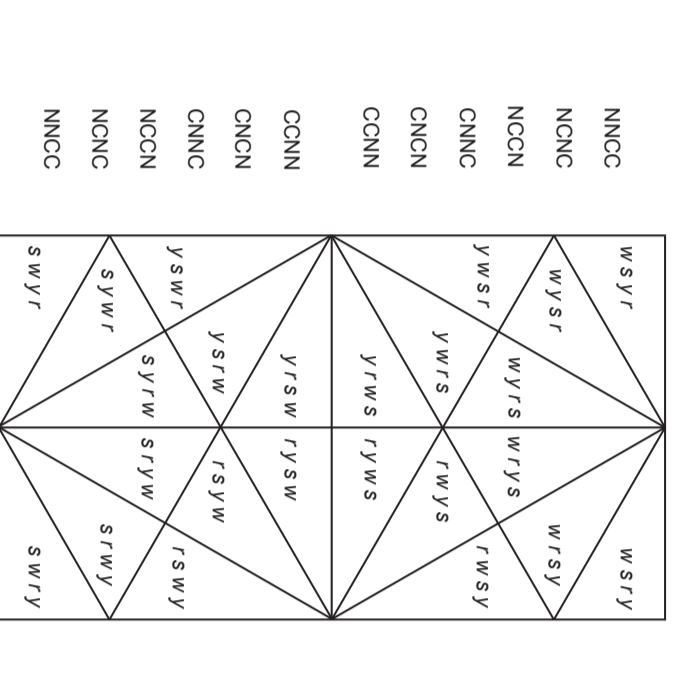

KORTLÆGNING AF SMA FORSKELLIGHEDERS VIRKNINGER

En nærmere undersøgelse af NCS-atlasfarveprøver fra en enkelt farvekategori $c \rightarrow w, r, y$ viser, når de tre af de fire konkrete prøver er lagt ved siden af hinanden, nogle små 'farveskift'. Forskellene forklares ved skift i indbyrdes afvejning med: $r \rightarrow y \rightarrow s \rightarrow w$ mod $r \rightarrow s \rightarrow y \rightarrow w$. Dette fører til at etablere modellen, som viser alle disse 96 principielt forskellige farvekategorier i deres indbyrdes naboskaber. Modellerne er vist her nedenfor.

Beskrivelser af sådanne micro-differencer kan måske støtte æstetiske studier af materialers stoflige virkninger.

Den store 'vejlængdetabel' viser et eksempel på de 96 farvekategorier i de 4,560 mulige indbyrdes to-farvekombinationer. For at holde farveskiftene i samme størrelsesorden overalt er de 96 farver alle søgt vist i en udgave, hvor de fire forskellige farveforhold, der indgår i hver, er afbalanceret i den visuelle vægtning: 40% > 30% > 20% > 10%.

Det giver f.eks. indbyrdes afvejninger og farveskift som:

- $r_{40\%} \rightarrow y_{30\%} \rightarrow s_{20\%} \rightarrow w_{10\%}$ mod $r_{40\%} \rightarrow s_{30\%} \rightarrow y_{20\%} \rightarrow w_{10\%}$
- $r_{40\%} \rightarrow s_{30\%} \rightarrow w_{20\%} \rightarrow y_{10\%}$.

FARVEVERDENENS STORE LIGHEDSTRÆK VIST I DE TYPISKE TOFARVE KOMBINATIONER

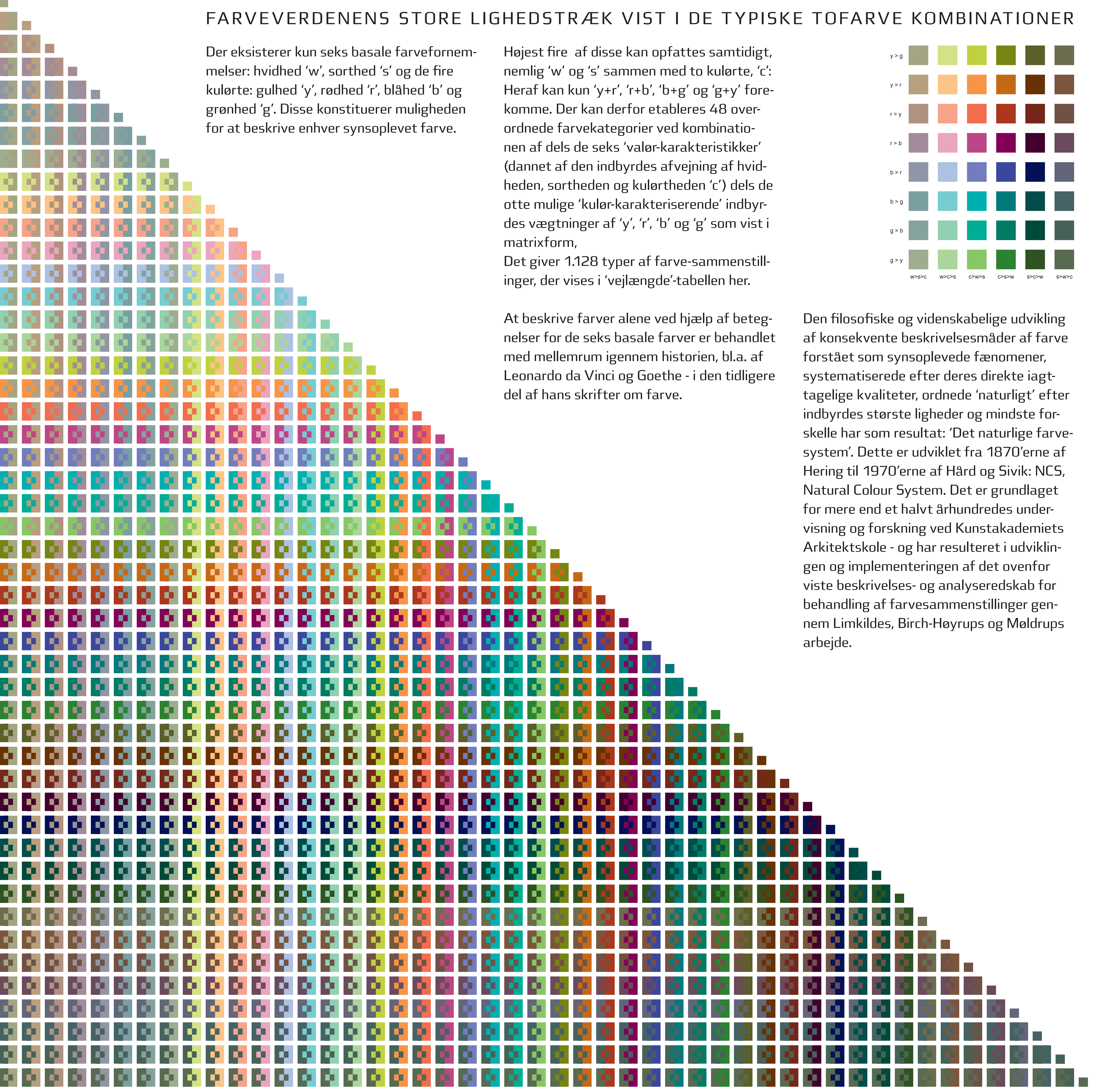
Der eksisterer kun seks basale farvefønelser: hvidhed 'w', sorthed 's' og de fire kulørte: gulhed 'y', rødhed 'r', blåhed 'b' og grønhed 'g'. Disse konstituerer muligheden for at beskrive enhver synsoplevet farve.

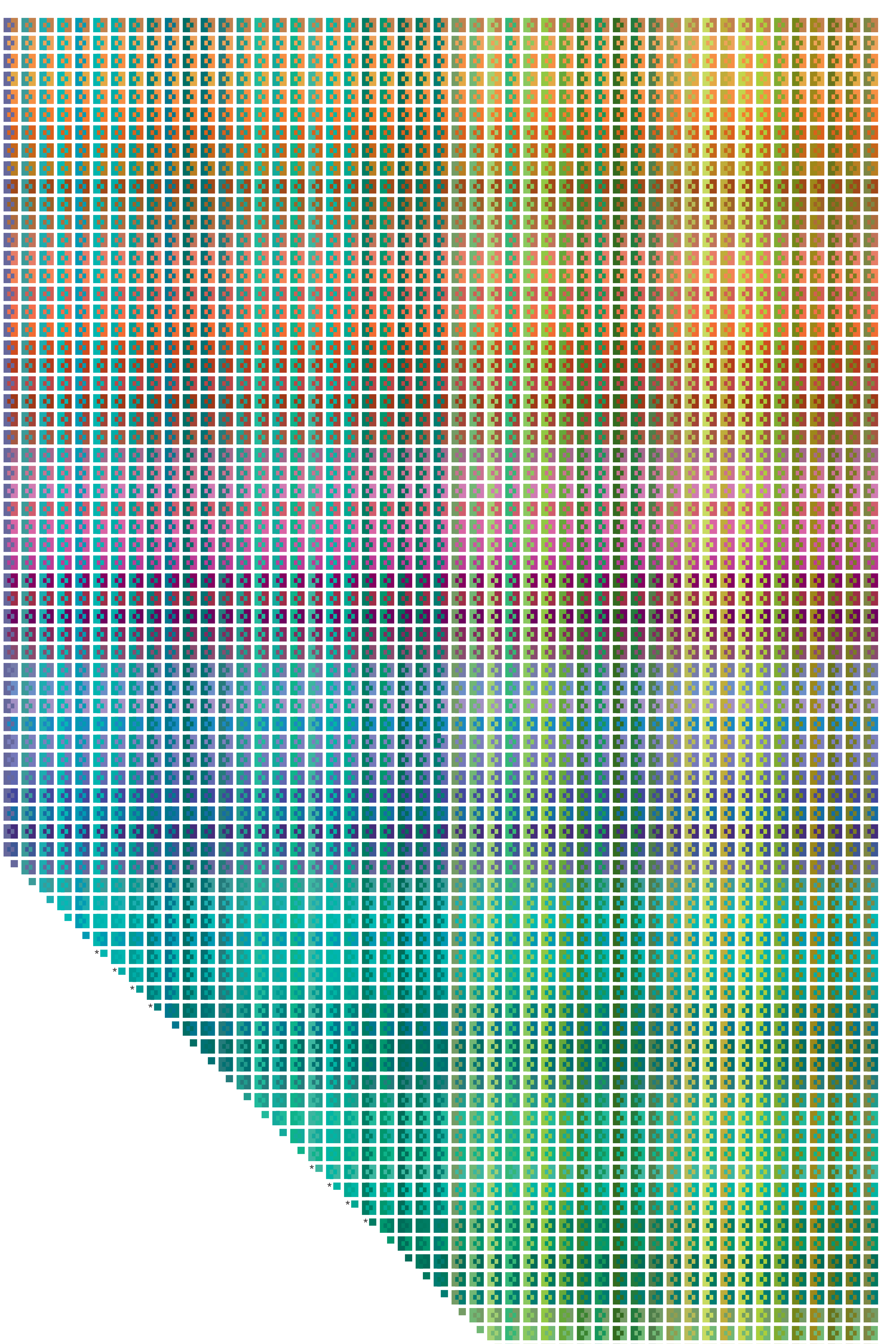
Højest fire af disse kan opfattes samtidigt, nemlig 'w' og 's' sammen med to kulørte, 'c': Heraf kan kun 'y+r', 'r+b', 'b+g' og 'g+y' forekomme. Der kan derfor etableres 48 overordnede farvekategorier ved kombinationen af dels de seks 'valør-karakteristikker' (dannet af den indbyrdes afvejning af hvidheden, sortheden og kulørtheden 'c') dels de otte mulige 'kulør-karakteriserende' indbyrdes vægtninger af 'y', 'r', 'b' og 'g' som vist i matrixform, Det giver 1.128 typer af farve-sammenstillinger, der vises i 'vejlængde'-tabellen her.

At beskrive farver alene ved hjælp af betegnelser for de seks basale farver er behandlet med mellemrum igennem historien, bl.a. af Leonardo da Vinci og Goethe - i den tidligere del af hans skrifter om farve.

Den filosofiske og videnskabelige udvikling af konsekvente beskrivelsesmåder af farve forstået som synsoplevede fænomener, systematiserede efter deres direkte iagttagelige kvaliteter, ordnede 'naturligt' efter indbyrdes største ligheder og mindste forskelle har som resultat: 'Det naturlige farvesystem'. Dette er udviklet fra 1870'erne af Hering til 1970'erne af Hård og Sivik: NCS, Natural Colour System. Det er grundlaget for mere end et halvt århundredes undervisning og forskning ved Kunstakademiets Arkitektskole - og har resulteret i udviklingen og implementeringen af det ovenfor viste beskrivelses- og analyseredskab for behandling af farvesammenstillinger gennem Limkildes, Birch-Høyrups og Møldrups arbejde.

FARVE I EN DIGITAL PRAKSIS ER TO FORSKELLIGE TING

På den ene side er det at kunne visualisere farvefænomener i et grafisk medium med de arbejdsrationaliserende digitale værktøjer og fremgangsmåder, som her er anvendt, den direkte årsag til, at de her viste kombinatoriske arbejder overhovedet har været overkommelige. Det betyder så videre, at en række konkrete forsknings- og udviklingsstudier er muliggjorte.

De nærværende temaer har før - i brudstykker - været repræsenteret i andre medier, men den overvældende helheds mangfoldighed, har det førhen kun været muligt at tænke sig til.

På den anden side er det vanskeligt at vise farver korrekt gennem de digitalt styrede medier. Computerskærmene er med deres lysblandingsbaserede teknik i stand til at vise meget lyse, klare men ikke særligt mættede farver, der ikke kan udprintes. Printerne, som skal levere resultaterne på papir, er med deres fir-farve trykfarvebaserede teknik i stand til at lave mættede, dybe og mørke farver, som ikke kan vises på skærmen. At arbejde med farve på computer indebærer altså vanskeligheder, som naturnødvendigt ikke kan afhjælpes med de anvendte teknikker. Det kræver en helt anden slags udviklingsarbejde.

For ikke at demonstrere med 'hvide pletter på landkortet' er decideret uopnåelige farver her i visualiseringerne erstattet med de nærmest opnåelige CMYK-blandinger. Disse fejlfarver er markeret med *.

Alle farvevalg er kodet efter sammenligninger med CMYK-trykoversigter helt uden hensyntagen til skærbilledvisninger.

Per Møldrup